

mere eller mindre disponible Beløb, Fonds, som i dette Dieblit henhøre under Finantsbestyrelsen. Jeg kan da i alt Fald ikke besyldes for Lendens til paa dette Omraade stadig at ville forøge det, som Finantsministeren hidtil har været temmelig eneraadig over. Det forekommer mig, at dette er en Foranskaltning, som maatte være tiltalende for Repræsentationen i sin Helhed og ikke mindst for den Del eller for de ærede Medlemmer af Repræsentationen, som hidtil med en vis Misnøie have set paa, at Finantsministeren har havt fri Raadighed over saa betydelige Statsmidler. Det forekommer mig, at for disse ærede Medlemmer og for denne Del af Repræsentationen maatte det være særlig tiltalende, at selve Finantsministeren foreslaar paa engang at tilintetgjøre ca. en Enes Millioner Kroners Værdi af, hvad der ligger i Statskassens Beholdning. — Jeg kan ikke negte, at ogsaa paa mig gjorde endel af, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) fremsførte, Indtryk af mindre at være en Anbefaling for Lovforslaget, end af at være — om jeg maa bruge dette Udtryk — et Skrammebillede imod det Foreslaaede. Smidlertid sluttede det ærede Medlem sig jo til Forslaget, som det forelaa, og jeg skal altsaa ikke lægge nogen særlig Vægt paa de Betragtninger, gennem hvilke det ærede Medlem kom dertil. Det forekom mig ganske vist, at det ærede Medlem mindre erkjendte Rigtigheden og Hensigtsmæssigheden af det Foreslaaede, end han var villig til at bøie sig for, hvad han ansaa for at ligge i Tidens Retning. Jeg vil — uden at holde mig særlig til noget af de ærede Medlemmer, som have havt Ordet — forudsikke den Bemærkning, at, ligesom jeg steds har været det, er jeg ogsaa nu en bestemt Under af det System, som vilde føre til, at familige Jernbaner i Landet kom i Statens Haand; men jeg ser ikke, at Erhvervelsen af de fjællandske Baner betinger nogen Nødvendighed for at gaa hurtigere frem ad denne Vej, end man ellers vilde gjøre. Jeg er overbevist om, at der ikke vil gaa saameget lang Tid hen, førend man baade her i Landet og allevegne vil være af den Mening, at det er forfæstelig, at Hovedforbindelseslinierne og Hovedforbindelsesmidlerne i Landet monopoliseres paa private Selskabers Hænder. Jeg tror, at det ikke er en tilfældig Stemning og Strømning, som har gjort sig gjældende i de sidste Aar, men jeg tror, at det er en noget sent kommen, men fuldstændig rigtig Anerkjendelse af, hvorledes Forholdet bør være, som nu har gjort sig gjældende, og derfor tror jeg ogsaa, at man her i Danmark ingenlunde vil blive staaende ved blot at kjøbe de fjællandske Jernbaner. Jeg tror, at man nødvendigvis vil komme til at erhverve alle Baner, og jeg tror, at det om ikke lang Tid ikke vil være muligt, hverken af Regjeringen eller af Repræsentationen at udpressé nogen ny Koncession for nogen privat Bane. Dette er min fulde Overbevisning; men

selvfølgelig er der jo ingen Nødvendighed for at erhverve alle Banerne paa eengang. Spørgsmaalet maa jo undersøges for hver enkelt Banes Vedkommende, og man kan jo da — som det blev bemærket af et æret Medlem, — komme til det Resultat enten at erhverve Banen A eller ogsaa Banen B, men ad meget forskellige Veie. Man kan komme til den Betragtning, at det er rigtigt at erhverve de fjællandske Jernbaner paa Grund af det Fordelagtige ved selve Handelen, medens man af ganske andre Grunde skrider til at erhverve andre Baner, der nu ere i private Selskabers Hænder; men at Resultatet af hele Bevægelsen vil blive den, at Staten faar alle Banerne i sin Haand, og at saaledes hele denne Forretning glider bort fra de private Selskabers Hænder, det holder jeg mig for fuldstændig overbevist om. — Det, som jeg egentlig vil udtale, er, at jeg ved Fremsettelsen eller rettere ved Forberedelsen af dette Lovforslag ikke har tænkt mig, at det skulde betinge den samtidige Erhvervelse af nogen anden Bane. Det var kun dette, som jeg gerne vilde værge mig imod, da det jo maasse kunde antages, at jeg enten som Medlem af Regjeringen eller paa anden Maade kunde have Interesse i, at Erhvervelsen af private Baner gik videre. Jeg har bragt Forslaget om Erhvervelsen af de fjællandske Baner frem saa tidlig, som jeg har troet, at det med nogen Nytte kunde bringes frem og bringes frem ikke blot saaledes, at jeg kunde vente Repræsentationens Tilslutning, men ogsaa saaledes, at jeg kunde vente, at Selskabets Aktionærer vilde gaa ind paa de foreslaaede Vilkaar, hvortil jeg ganske vist har troet, at Erhvervelsen af en saa betydelig Del af Selskabets Aktier som den, der nu er paa Statens Haand, var et meget kraftigt Naaben, uden at det dog behøvedes at gjøre direkte Anvendelse deraf ved at afgive de Stemmer, som Staten raader over, for Kjøbet. Det forekommer mig ikke, at dette vilde være fair, men at den store Betydning, Staten har skaffet sig gennem Erhvervelsen af de 8½ Millioner Kr. Aktier, ogsaa har havt Indflydelse paa, at Forslaget har kunnet forlægges, som det her foreligger, tror jeg ikke, man kan have nogen Tvivl om. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) mente, at Statsmagtens Indflydelse tidligere havde været gjort for lidt gjældende lige overfor det fjællandske Jernbaneselskab. Jeg ønsker ikke at komme ind paa en nærmere Undersøgelse deraf, skjøndt Bebreidelsen jo ogsaa kunde ramme mig for den Tid, jeg som Underrigsminister stod umiddelbart overfor det fjællandske Jernbaneselskab; men jeg vil dog blot i Anledning af det ærede Medlems Beslagelse gjøre opmærksom paa, at Statsmagten, affet fra dens Indflydelse som Aktionær, som jo ogsaa først er erhvervet i den senere Tid, dog maasse neppe har saa stor Indflydelse paa det fjællandske Jernbaneselskab, som det ærede Medlem antager; saalænge